

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUNN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 2 (369)

Fredagen den 11 januari 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—		Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	--	---	---	--	---

Henrika Hagdahl.

Hvilken af våra lärarinnor känner väl icke »Hagdahls kokbok», såsom den populära benämningen blifvit på ett arbete, hvilket nästan gjorde epok på sitt område, när det för sexton, sjutton år sedan först utkom. Det har sedan dess upplefvat flere nya upplagor och nu letat sig väg till nästan hvarje burget hem, där det utgör den skickliga husmoderns aldrig svikande rådgifvare inom den viktiga hushållnings- och matlagningskonstens olika grenar. De flesta torde också känna till författaren till detta standardverk, d:r Ch. Em. Hagdahl. Det var en vetenskapligt bildad man, som här tog sig före att på Kajsa Vargs och Gustafva Björklunds förut något kaotiska område bringa system och klarhet, och med läkarens insikter förenade den vane skriftställaren en briljant framställningskonst. Resultatet blef också glänsande, och »Kokkonsten som vetenskap och konst, med särskildt afseende på hälsolärens och ekonomiens fordringar» — så lyder den fullständiga titeln på det vidtkända verket — har i sanning lyckats realisera författa-

rens i förordet uttalade förhoppning, att boken »mätte kunna läsas med samma nöje och uppyggelse af husmodern som af hennes tjänare och blifva hvad man kallar populär.» Den har flyttat kokboken ifrån köket in i salongen, där de bildade träffas, och i hithörande ämnen så som intet annat verk vidgat den svenska husmoderns blick och förfinat hennes omdöme.

Emellertid stod d:r Hagdahl icke ensam vid dess utarbetande; *han* var den vetenskaplige grundläggaren, soffraren, ordnaren, men att kvinnliga impulser och kvinnligt biträde i rik mån därvid togos i anspråk, var ju endast helt naturligt. En hand, som särskildt vid det literära utformandet särdeles verksamt biträdde, har i dessa dagar för alltid fällt pennan, då, som vi redan i förra numret omnämnde, fröken *Henrika Hagdahl* sistlidne annandag jul afled i Stockholm vid uppnådda 51 års ålder. Den hädangångna, en brorsdotter till d:r Hagdahl, var en på hjärtats och hufvudets vägnar lika rikt begåfvad kvinna, hvilken äfven i andra riktningar varit offentligt verksam, och vi äro därför öfvertygade,

O kärlek, dina tankar
Nå högre än himlens rund;
O kärlek, dina tankar
Gå djupare än havets grund.

O kärlek, dina tankar
Gå framom stormens il
Och lysa tusenfaldt mera
Än solens strålände pil.
Julius Sturm.

att hennes bild skall lyckligt försvara sin plats i Iduns porträttgalleri.

Vi gjorde häromdagen doktor Hagdahl en visit för att inhämta några drag ur den nu bortgångna medarbetarskans lefnad. I det med gammaldags komfort redde hemmet mottogos vi med den förbindligaste hjärtlighet af den liflige och trots sin höga ålder ännu ungdomligt spänstige läkaren. Utanför salongens fönster bredde sig en rörlig tafra: Hötorgets brokiga salulif och i fonden den väldiga matvaruhallen med sitt strömmande virrvarr genom alla portar — i sanning just den omgifning, man helst ville tänka sig för denne man, som gjort kökets vetenskap till sin.

Lika underhållande som doktor Hagdahl kan vara, till och med när han rör sig på kokkonstens i mångens tycke väl högst prosaiska fält, lika spirituel är hans konversation, kryddad med infall och illustrerad af anekdoter ur ett långt lifs rika minnen, och hastigt gled de angenäma stunderna fram i hans sällskap.

Säkerligen skall det intressera våra läsarinor att höra, huru det första uppslaget gafs till det arbete, som sedermera skulle växa ut till en sådan betydelse. Liksom så ofta i lifvet var det en obetydlig tillfällighet, som framkallade det ståtliga resultat, hvilket nu i form af »Hagdals kokbok» föreligger i otaliga hem, där dessa rader läsas.

»Nog hade jag också, som de otäcka karlarne i allmänhet, i mina dar tyckt om att då och då få smörja kråset,» berättade doktorn, »men någon så kallad 'matgud' hade jag då aldrig varit, och minst af allt hade jag drömt om att bli kokboksförfattare. Men så en dag på sjuttioalet var jag bjuden på middag till mina släktingar, professor Hjalmar Abelins. Medan bordet dukades, stod värdinnan och rafsade, ifrig och nervös, genom en massa papper i sin chiffonier.

'Hvad är det Hanna söker så förtviflad,' frågade jag.

'Äh, det är bara ett puddingrecept, som jag inte är människa att få tag uti.'

'Ja, de fruntimmerna, de fruntimmerna,' anmärkte jag till värden; 'tänk, om vi karlar förvarade våra värdepapper på samma lättsinniga vis, det skulle just bli en skön historia. Om nu inte Hanna finner sitt recept — då bli vi utan den rara puddingen till middagen! Det behöfdes verkligen, att någon ordentlig karl toge hand om alla spridda skatter, som finnas nedlagda i damernas familjerecept och uppskrifningar,' och ordnade dem för all framtid till något helt och handterligt.'

'Ja, det kunde just morbror vara rätta mannen till,' inpassade värdinnan, smått pikerad, 'som naturligtvis har tillräckligt med tålmod och förstånd till ett så tacksamt arbete.'

Emellertid kom puddingen i rätt tid på bordet; den befanns delikat, och vi läto oss väl smaka. Och med det sista skodbladet glömde jag hela den historien.

Men lilla professorskan hade i sitt stilla sinne svurit en gruflig hämnd. Det var väl en månad senare, så började en dag ett ändlöst tågande i mina trappor och ett ringande på min dörrklocka; i tamburen stodo betjänter, hushållsmamseller och kokfruar i långa rader, och med hälsningar från generalskan *Den* och friherinnan *Den* och unga fru *Den och Den*

strömmade en flod af väl hopbuntade små manuskriptpaket in öfver mitt skrifbord, hvilka vid brytandet samtliga befunnos innehålla matrecept och åter idel matrecept, dyrbara gamla familjeklenoder, som gått i arf från mor till dotter genom släktled i en mängd af hufvudstadens förnämsta familjer, och som nu hopletats och sammanskaffats för att af den 'styggas morbror' tagas om hand och ordnas.

Det var en formlig sammansvärjning, hvarken mer eller mindre!

Jo, nu hade jag just ställt vackert till åt mig! Jag ref i mitt hufvud och i de köksdoftande pappersbuntarna och visste egentligen inte, om jag skulle skratta eller ondgöras åt hela historien. Till slut tog jag mitt parti: sagdt må vara sagdt, och jag skulle visa dem, jag, de allra som sötaste små skadeglada fruarna . . .

Så gick jag upp till kungens köksmästare, gamle Malmgren, i hvilken jag visste, att jag hade en trofast och säker vän i viken. 'Jo, nu är den lede lös, må Malmgren tro' — och så anförtrorde jag honom hela min pinohistoria. Men han bara log, helt trygg. 'Är han lös? Nå, då få vi väl se till att binda honom då!'

Och så började det stora arbetet. Material hade jag redan rikt upp, och nytt strömmade in för hvarje dag. Jag kastade mig öfver utlandets, speciellt naturligtvis Frankrikes, literatur på området, läste och pröfvade, experimenterade och »profät». Malmgren — och många, många andra auktoriteter — stodo mig tappert bi. Nu tillkallade jag ock min brorsdotter Henrika, som redan förut var pröfvad i literära sysselsättningar, språkkunnig och intelligent i hög grad, och hon blef mig en ovärderlig handsekreterare och hjälpare under det mångåriga verket. Särskildt vid bearbetningen af de rika utländska källorna tog hon en framstående del. Det mesta pröfvades praktiskt i mitt eget kök. Det blef en serie små middagar under årens lopp, vid hvilka oftast Malmgren presiderade vid bordet, de korta stunder han kunde lämna köket, och de mest finsmakande små frutungor i hufvudstaden voro turvis med om att fälla utslagen. Ja, hade jag engång tagit i tu med saken, så ville jag gå grundligt till väga, och hur vi nu studerade, bearbetade, författade och kokade, så — blef dock den onda lilla ofridsande, jag så oförsiktigt släppt lös, 'bunden' till sist, som Malmgren ville ha det, om nu också icke *han* hade tänkt sig detta i form af det vackra röda chagrinbandet på Hagdahls 1000 sidor starka kokbok . . .»

* * *

Henrika Hagdahl föddes på Väfversunda i närheten af Vadstena, och föräldrarna voro f. d. kamreraren i Storamiralitetsämbetets 3:e afdelning (motsvaras numera af Väg- och Vattenbyggnadskåren), sedermera häradsskrifvaren Henrik Hagdahl samt hans maka Emma Natalia Suell, en dotter af den kände intendenten Suell i Göteborg. En synnerligen spirituell och förfinad umgängeston rådde i det gästfria hemmet, som därför ock var vida eftersökt af talrika vänner från när och fjärran, bland hvilka räknades många af den tidens högst bildade personligheter. Särdeles modern-värdinnan var en sällsynt rikt begåfvad kvinna, och den atmosfär,

i hvilken döttrarna växte upp — Henrika hade en ett par år äldre syster, Emma — var väl ägnad att äfven ingifva dem en äkta bildning.

Efter faderns död flyttade modern och de båda systrarna till Stockholm, och de senare började efter hand allt mera ägna sig åt literära sysselsättningar. Bland de arbeten, som äro förknippade med Henrika Hagdahls namn, må särskildt nämnas de vidt spridda böckerna »Fråga mig om allting» och »Det bästa af allt» samt en utförlig handledning i kvinnliga handarbeten: »Damernas bok».

Detta sista arbete sammanfaller till sin art nära med en annan verksamhet, som Henrika Hagdahl under loppet af ej mindre än 21 år allt intill sin död utföfvade, i det hon nämligen under hela denna tid öfversatte och bearbetade texten till modetidningen Freja, hvilken som bekant är en svensk upplaga af den tyska modejournalen »die Modenwelt». Härvid ådagalade hon en punktlighet och plikttröhet, så stora, att hon bokstafigen först på dödsbädden släppte den penna, med hvilken hon under så många år för dampubliken klargjorde toalettfrågornas mysterier.

Både modern och systemen gingo före henne ur tiden, men hennes lilla prydliga »ungkarls-hem» — om vi våga nyttja en så djärf beteckning — saknade dock aldrig sin lifliga trefnad. Dess gladlynta, hjälpsamma och idoga härskarinna räknade en stor vänskara, som gärna gästade och »tog in» hos den kära Henrika, och till ett trofastare, mera offervilligt hjärta kunde ingen gå, vare sig det gällde att dela lifvets små glädjeämnen eller dess stora tryckande allvar.

Också kom det oväntade dödsbudet med uppriktig smärta till vida kretsar, och den doftande blomsterskörd, hvilken i sällsynt rikedom och ymnighet höljdes öfver hennes vinterkalla hvilplats, vittnade om en saknadens värme, som väl icke alltid följer denna världens store med de prunkande sorgblomstren, men som otvetydigt skimrade i allas ögon vid denna stilla anspråkslösa kvinnas graf.

Johan Nordling.

Den förstfödde.

I.

Far och mor sitta lutade öfver den förstföddes vagga. Plågornas och orons dagar äro gångna, och föräldrastolthet och släktkärlek hafva genom förenade ansträngningar lyckats i det vaknande lilla anletet återfinna drag af alla anhöriga. Modern ser där nere bland de skära och hvita skyar, som hennes hand ordnat, en bild, som påminner henne om de kära, hvilka hon för lång tid sedan följde till den eviga hvilans läger. Med dotterkärleken i hennes hjärta sammanbor kärleken till den man, med hvilken hon skall lefva lifvet, och därför ser hon äfven hans drag återgifna hos den lille. Men den lille skall bli vacker, och därför kan man tydligen hos honom återfinna allt hvad nära anförvanter äga skönt och välformadt i ansiktets bildning. Och fadern spejar på sam-

ma sätt efter allt hos den lille, som påminner om hans släkt. Icke allenast det gemensamma namnet skall sonen bära, utan allt godt, som bott hos släktens medlemmar, bör hos honom återuppträda.

Men nu är den första stormande glädjen öfver, och under den fullkomliga tystnad och hvila, som sänkt sig ned öfver dem alla, ila tankarna framåt, framåt. År efter år gå till ända i ett ögonblick, och i det nästa äro de åter tillbaka vid de dagar, som nu närmast skola komma.

Han skall växa och blifva frisk och stark. Sjukdomen skall hållas långt aflägsen från denna bädd. Allt hvad godt och trovärdigt är skrifvet om hans vård skall noga studeras och tillämpas, ingen möda får vara för tung, ingen uppoffring för stor, då det gäller att skaffa honom god vård, lämplig föda, sunda kläder. Då han behöfver komma ut, för att i den rena luften insupa hälsa, får ingenting komma hindrande emellan, allt annat arbete skall då få hvila, det gäller ju hälsa eller svaghet för många år. Då den späda kraften vill prövas, stärkas och öfvas, böra alla lämpliga tillfällen gifvas därtill. Aldrig skall det moderliga ögat tröttnas att vaka, så att ingen fara drabbar barnet. Rent och fläckfritt skall allt i dess omgivning vara, på det att dess lif sedan också måtte blifva rent. Hvitt och skärt skola vara de färger, som skola möta barnets öga, intet rum skall lämnas för det fläckade.

Och glädje och ljus skola stråla öfver hans barndom. Huru mycken sorg, huru mycken strid skall icke, trots alla ansträngningar från föräldrarnes sida, möta honom i lifvet. Så skall han då ha en lycklig barndom att erinra sig. Den skall såsom en vänlig stjärna blicka ned på honom och lysa öfver honom i mörka stunder. »Åh, min son, min son, du måste bli lycklig, du måste bli glad! Jag vill böja mig huru djupt som helst under oket, blott din väg, åtminstone under barnårens tid, blir lätt och jämn. Jag vill lida de plågor, som hota dig, jag vill göra allt, allt, och skall känna mig rikt belönad, då jag hör ditt friska skratt, då jag ser dina käcka lemmar spännas i yster lek, då jag ser rosorna på din kind, då jag ser lifslusten spruta fram ur dina ögon.»

Men han skall bli god. Hans glädje skall gälla det sköna och ädla och harmoniska. Icke något orätt, stygtt och grymt får syssetsätta honom, och därför skall hvarje ond böjelse, som visar sig, från första stund med fast hand undertryckas och samma hand aldrig tröttna att leda till det, som är godt. »O, Gud, som gifvit mig denna sköna och dyrbara gåfva, en bild af dig själf, fastän vanställd af vår synd, af våra fäders synder, gör mig först själf riktigt god, på det jag må kunna vårda denna klenod. Jag känner så väl mina stora fel! Hvilket förskräckligt ansvar, om de gått i arf till detta barn. Gif mig kraft att strida emot allt ondt både hos mig och hos honom.»

»Ack, hvilken oändligt härlig uppgift det skall bli att vakta på hvarje framskymtande tecken till tankeförmåga hos honom! Huru skall jag icke på allt sätt söka att utveckla denna förmåga. Intet tillfälle att gifva honom kunskap om de honom omgifvande tingens skall försummas. Han skall få se dem från alla sidor, taga på dem, lyfta dem, om han kan, och då han om dem inhämtat all den kunskap, som hans utvecklade själ kan mottaga, vill jag äfven visa honom hvarje tings användning och tidigt öfva hans hand,

så att icke sysslolöshetens tråkighet må plåga honom. Och så, när jag kan tala med honom, svara på hans frågor, berätta för honom om Gud och hans underbara gärningar och verk, då jag kan taga honom med ut i naturen och visa honom hvarje blommas, hvarje fjärils härliga skönhet och uppgift, huru skönt, huru vederkvickande skall icke detta blifva! Är det väl sant, att det nu finnes en möjlighet för, att allt detta skall gå i fullbordan? Skall jag väl få behålla dig så länge, skall jag väl själf få upplefva den dagen?»

II.

Årspendeln har sväfvat lugnt och oemotståndligt, nu är han åter på samma punkt, som då du satt och drömde öfver din sons yagga. Drömde? Var det då endast en dröm? I drömmen glider man hän öfver glittrande solbelysta vågor, skådar sköna, härliga stränder, njuter af goda, ädla människors vänskap, och där går allt utan möda, utan motstånd, men då verklighetens dag väcker dig, då bjuder han dig att arbeta och kämpa dig till hvarje sådan njutning, som den sköna inbillningen så frikostigt framtröllade.

Huru har det gått med alla dina föresatser? Tungt och mödosamt hade det varit förut, då du hade endast din man och dig själf att tänka på, då boet var nytt och allt iordningställt. Då gällde det endast att tillse, att de knappa inkomsterna räckte till de många utgifterna, som döko upp, du visste icke hvarifrån, och att bibehålla snyggt och prydligt det, som förut var sådant. Men detta kräfde en ständig vaksamhet, en ständig omtanke. Du räknade och beräknade, men rätt som det var, hade du ändå trasslat in dig, och så kom du ut endast genom slit och umbäranden. Och nu, sedan barnet kom, säg, blef det då mindre bekymmer, mindre arbete? Åter och åter måste du kasta bort det arbete, du hade för händer, och skynda till den lilles bädd. Det dröjde icke länge, förrän hans kläder icke längre voro rena, men det fick vara, det var ju omöjligt att hinna med att hålla dem snygga och propra. Han skulle bada på bestämda tider, men då kvällen kom och tröttheten sänkte sig ned öfver dig med en stickande känsla i hvarje fiber, då kunde du ej annat än sjunka ned i din bädd till en sömn, som du visste skulle bli störd gång på gång. Om du blott alltid kunnat fatta hans behof! Han skrek, och du gaf honom mat, som han stötte bort; du försökte med både det lämpliga och det olämpliga, men det var icke mat han begärde, utan vård. Du stampade med foten af otålighet och vyssjade honom våldsamt. Då han började krypa omkring och hans verksamhetsbegär vaknade, drog han ned tidningar och böcker, ref sönder dem bit för bit och strödde ut öfver golvet. Då blef du vred och lyfte honom häftigt till en plats, där han icke hade annat att göra än gråta, och en dag märkte du, att han efterapade dina åtbörder, då han själf var otålig. Så hade du då lärt honom vredens språk. Huru glad var du icke öfver hvarje stund, då du kunde få honom att sitta tyst och stilla vid någon leksak, så att du själf kunde få ägna dig åt ditt arbete! Icke blef det någon tid öfrigt att utveckla hans själsförmögenheter.

»Grymma, grymma verklighet! Med hvilken redlig vilja började jag icke detta värf, och huru har jag hittills fullbordat det! Men så hafva tusen sinom tusen mödrar kämpat

före mig, och deras söner hafva likväl blifvit goda män, så goda, som man i denna ofullkomlighetens värld kan bli. Det är likväl skönt att veta, att hvarje den allra minsta lilla goda riktning, som jag nu kan gifva mitt barn, är en slant, som sättes in i banken. Den växer med ränta på ränta och kan på min ålderdom blifva ett helt kapital. Så vill jag då allt fortfarande kämpa och aldrig låta mig nedtryckas af bristerna och ofullkomligheterna. Genom denna fortsatta strid skall jag själf allt mera luttras, min svaga förmåga skall uppöfvas och mina krafter skola stärkas.»

A. G.

En bekännelse.

För Idun

af

Jane Gernandt-Claine.

»Gå icke med mig om den första kärleken,» sade min vän D., skolman och någongång poet. »Om jag rimmat däröfver den tid jag ännu rimmade, så betyger det bara, att jag var stum inför föremålet. Den dag man kan tala är det förbi, och till och med då borde man intet säga, till och med då borde man tåga... Jag — —»

»Du?»

»Det är ingenting att berätta, men om du vill höra det — — —»

Jag var tjugutvå år — en bokmal, som kvinnoällskap förskräckte, en försagd älskare af klassikerna, som en balkvickhet gjorde stum — och jag behöfver icke säga, hur bedröflig jag tog mig ut på de danstillställningar, dit jag någongång om jularna tvangs att följa mina systrar. Min roll inskränkte sig vanligen till att stå och hänga i en dörr och känna mig olycklig öfver min tafatthet, och det var i ett sådant ögonblick hon gick förbi mig. Hon var dotter till en landtbrukare, som nyligen köpt en gård i trakten, och jag hade aldrig sett hennes ansikte. Jag såg det icke heller i det ögonblicket — jag kände bara hennes ögon i mina ögon, i mitt hjärta, nere i min varelses innersta rötter, och jag förnam förvandlingen, som skedde med mig, i denna blandning af lycksalighet och kval, som sitter i ditt bröst och oroar dig nästan som en fysisk smärta. Naturligtvis gjorde jag mig löjlig; jag kunde icke tala till henne, utan att rodna, och stapplade och sade dumheter, och hon skrattade åt mig, liksom hvarje vacker flicka skulle gjort under förhållanden som dessa. Det föll henne icke ett ögonblick in att taga mig på allvar. Jag var god nog att skrifva vers och gå omkring och se olycklig ut, men jag hörde knappast till de tillbedjare, med hvilka man räknar, då man tänker på att göra ett fördelaktigt parti. Jag visste det. Aldrig har en hyllning varit mera hopplös och mindre fordrande än min, men då jag frampå våren fick höra, att hon förlovat sig med läkaren på vår ort, och att brölloppet skulle stå kort därefter, trodde jag icke, att jag skulle kunna återse henne. Jag var så godt som oduglig för studier den tiden, men jag kommer ihåg några timmar af ensam vandring, några kvällar af dikt och dröm som min ungdoms allra lyckligaste, och kanske skulle mitt hjärta ännu darrat vid hennes minne, om vi aldrig återigen råkats. Jag

uppehöll mig så länge som möjligt vid universitetet, men då det led inpå sommaren och de mina började bli alltför otåliga, kunde jag icke underlåta att fara hem. Jag undvek bara så mycket som möjligt att träffa tillsammans med henne; lycklig att se henne med min föreställnings öga, lefde jag ett ensligt friluftslif på stämningen från våren, och kanske hade jag diktat mig lös från det förflutna, då ödet förde mig i hennes väg.

Det var en sen, stilla eftermiddag i den heta juli. Värmen dröjde ännu kvar i luften som en tät, dallrande solighet, och jag ämnade mig ned till sjön för att söka mig en fristad under strandbjörkarna eller kanske ro ut ett slag. Enligt min vana hade jag gått skogsvägen, men i det jag vek undan de höga buskarna af ett hasselnår för att snedda öfver ängen, såg jag, att man spånt upp ett tennisnät. på några famnars afstånd, och att ett litet sällskap af damer och herrar var inbegripet i ett parti. Jag skyntade linierna af en rygg, färgen på ett hår, böjningen af en handled och förnam denna ilning genom alla nerver, som är det första igenkännandet; därpå greps jag af en lust att försvinna, att göra mig osynlig, men man hade redan märkt mig, och en stämman, som jag urskilde bland alla de andra, ropade högt mitt namn. Var det hon, som talade? Tillhörde den rösten min älskade? . . . Jag kan inte beskifva dess ton, men jag skall aldrig glömma den —

Jag var lik en, som blundande kommer ur ett mörkt rum och väntar att få se ett månskenslandskap med slumrande sjöar och drömande blomsterland och som slår upp sina ögon och får se en storgatas tomma och flacka hvardaglighet. Något så nyktert, något så själfbelåtet alldaga låg det däri. Men hon kom mig strålande till mötes, hon hade hundrade frågor att göra, hundrade försåtligt behagsjuka utfall att förvirra mig med, och hon var kanske vackrare än förr. Hela hennes företeelse hade fått en djärf, yppigt utmanande prägel, som den aldrig förr ägt, och vid vissa ögonkast, vissa alltför franka toner i hennes skratt, måste jag tänka på doktorn — mannen.

Hon ville göra mig förtrolig med sällskapet, draga mig in i leken: »Kandidaten spelar inte tennis?» frågade hon.

Nej, jag spelade inte tennis, men det var mig ett sällsamt nöje att betrakta henne med denna granskande blick, att se henne i denna dager. Hon anade icke, hvad som försiggick i mig — jag såg det af hela hennes sätt, af denna åtrå att behaga, som hon förrådde med hvarje rörelse af sin gestalt, med hvarje skiftning i sitt sammetsöga — och jag kunde lett däråt i otåligt jäsande lust att uppenbara hvad som spirade i mitt sinne.

Jag följde hvarje hennes åtbörd; hon kunde icke taga ett steg, icke lyfta upp hufvudet, utan att det ökade mitt hjärtas kyla, och plötsligt hade hon den ingifvelsen att afbryta spelet och vända sig till mig och fråga, om jag icke ämnat mig ned till sjön. Jag svarade jo.

Hon kastade boll och racket. Då kunde jag få sällskap med henne, hon hade verkligen spelat nog för i kväll. Och varm af ansträngningen, med lysande ögon och kinder, som brunno, kom hon hastigt bort till mig. Jag såg på henne, att hon visste sig vacker, och det ökade min ovilja, det kom förstämningen att växa inom mig. Fåordig vandrade jag vid hennes sida, medan hon språkade om löst och fast med sin balvanas lätthet att flyga från ämne till ämne, och slutligen gaf hon mig en kokett skälmaktig blick och ut-

brast: »Ni är så tyst — håller ni kanske på att göra vers?»

Jag vet inte hvad det låg i hennes ord eller i tonen, som så kunde förbittra mig, men jag hatade henne sådan hon gick där bredvid mig med den fylliga, hvita halsen bar öfver den röda tennisblusens nedvikta krage och detta maktsäkra i hela sitt väsen. Och jag betogs af ett oemotståndligt begär att rycka bindeln från hennes ögon, att visa, att intet återstod af hennes välde.

En kall lidelse, hvares make jag ännu aldrig pröfvat, upprörde mitt hjärta och kom mig att förlora hvarje spår af själfbehärskning. Hela min varelse darrade, men min röst var hård, när jag svarade: »Nej»

Hon betraktade mig förvånad: »Ni har förändrat er, ni är inte densamme som förr,» sade hon.

»Det finns känslor, som en gång hållit en så fången, som skulle de aldrig släppa sitt tag,» svarade jag, »men en dag, när man minst anar det, märker man, att de blifvit en främmande. Och man glider så likgiltigt förbi dem som ormen förbi det skal, som en gång varit en del af honom själf.»

Hon försökte skratta och vända det hela i skämt, men när vi väl kommit fram till sjön, erinrade hon sig plötsligt, att man väntade henne där hemma, och tog ett hastigt afsked af mig och vände sig om och gick. Leendet omkring hennes läppar var icke längre detsamma, och det tycktes mig, att hon hade tårar i ögonen . . .

Men när jag blef ensam, skrämde mig tomheten i mitt hjärta. Min dröm hade gått ifrån mig, min kärlek hade gått, försmädd af min kalla bekännelse. Dess skönhet var borta, ty den låg förtrampad vid allfarvägen. Det, som mitt innersta haft fagrast, det hade jag gifvit till pris åt begabberiet. Jag hade förhånat mig själf, förrådt mig själf, och jag lutade mig ned och grät bittert.

En rationell städning af våra boningsrum.

I förra nummret utlyste redaktionen en liten pristäffling för våra praktiska husmödrar öfver detta ämne. Genom ett förbiseende blef emellertid icke någon tid utsatt för täffingskrifternas insändande, hvarför här tillkännagifves, att dessa böra vara inne hos Iduns redaktion *senast den 15 februari* samt påtecknade med orden: *Till pristäfflingen.*

Följderna af ett olycksfall.

»Du ser ojämförligt friskare ut nu än sist vi träffades för, som jag tror, fyra år sedan.»

»Jag är så äfven till följe af förändrade förhållanden.»

»Ditt äktenskap var ju alltid lyckligt, hvarigenom hafva då dina förhållanden förändrats till ett ännu bättre?»

»Genom ett olycksfall.»

»Det låter som en gåta, den jag vill hoppas du skyndar att lösa.»

»Ja gärna, men det blir en lång historia, har du tid och tålmod med en sådan? Vi kunna ju »interfoliera» med kaffet.»

»Tack! Ja, jag tog arbete med mig i afsikt att vara hos dig en god stund.»

»Nåväl! Olycksfallet bestod däri att min jungfru

halkade och bröt armen, så mycket svårare för mig, som Rudolf var borta på en affärsresa och jag måste ensam styra med att få henne på sjukhuset, upprörd, som jag var, af det djupaste medlidande med henne. Därtill stod jag inför det stora obehaget, som tyvärr nu är så vanligt, att åter få en främmande människa i huset med nya fordringar att tillmötesgå, oftast i riktningar man ej kan ana.»

»Kan inte jag hjälpa mamma,» sade min nioåriga dotter Annie, när hon kom hem från skolan och fick veta mina bekymmer. Jag måste le åt förslaget, då Kristin, som var en stor stark människa, ändå alltid tyckt sig hafva för mycket att göra. Men nu måste i alla fall middagen lagas, innan jag kunde bege mig ut på spaning efter ny hjälp, och så grepo vi oss an. Det visade sig nu, att Annie, som, likt andra barn, mycket vistats i köket, där lärt sig att hafva tankarne med sig och att vara till nytta. Jag själf, som nästan upphört att gå i köket, där jag alltid såg mig ovälkommen, fann ett riktigt nöje i att upplifva gamla minnen från föräldrahemmet, där vi alla togo verksam del i hushållsgöromålen. Annies glada ifver muntrade upp mig, och dagen gick till ända utan något försök att få Kristin ersatt. Vi två kunde ju hjälpa oss själfva, och ännu var det två dagar, tills Rudolf skulle komma hem.»

»Dessa två dagar gingo, och Annie yrkade på, att vi skulle visa pappa hvad vi dugde till, innan någon jungfru togs. Jag minns än i dag hvad vi hade till middagen, och hur väl den smakade Rudolf, samt hur Annie föll på den idéen, att om hon kunde vara mamas piga, så finge hon eget rum att styra och ställa uti och behöfde ej, som nu, bo i förmaket, där det alltid skulle råda samma enformiga ordning.»

»Ja!» sade pappa, »och få lön, och allting fritt!»

»Och af detta skämt blef det allvar, oss alla till belåtenhet.»

»Du har då ingen jungfru, hur är det möjligt? Och ändå har Nils kommit sedan, han är ju nu tre år.»

»Ja, och mycket välkommen var han, och mycket rolig är han, som du kan se, i sin lilla vedtrafve där i ramen af köksdörren. Vi fingo nämligen så godt som ett rum till genom att nu kunna disponera köket och våga oss på att hafva dörren dit öppen, då där är fint.»

»Ja, fint är det visst, och primusköket med reformkokaren blänker som om det ännu stod exponerat i Industripalatset. Hur hinner du putsa det så?»

»Det gör en tomte, som hämtar det och alla andra köksaker, som skola poleras, till sin verkstad hvar fredag till ett pris af 5 kr. per år.»

»Men hur får du hem allt som till hushållningen hörer; inte kan du och Arnie bära det upp för dessa fyra trappor?»

»Nej! Det gör telefonen. Honom talar jag vid om morgnarne, och så lockar han hit allt som behöfs.»

»Och så kaminen, den kan du väl ej sköta?»

»Nog skulle jag kunna, men det gör Rudolf, innan han går om morgnarna, jag behöfver ej tänka på den ens, utan bara njuta af den goda värme »Antracitor» sprider.»

»Du skurar väl inte själf heller?» »Nej, det gör vår — vedkar!»

»Det var då komiskt!»

»Ja, det gick så till, att då jag frågade, om han kunde skaffa mig en ordentlig skurfru, så sade han: »Skura — det kan jag göra. om frun vill, det gör jag hemma nu, sen hustru min blifvit lam i benet, och det gjorde jag ofta förut också, för det är egentligen karlgöra.»

»Detta sker på fredagen, sedan han burit upp och ordnat ved och kol för veckan. Och här är, som du ser, mattor, så här skuras ej.»

»Men borsta kläderna då?»

»Det göra vi själfva. Rudolf har alltid gjort det, emedan de annars bli så fort nötta, tycker han, och han är, som du nog minnes, svag för sina kläder. Skodon ha vi skaffat oss flere ombyten, så att dem sköter Erikson på fredagen. Han har varit betjänt, så att han är häändig med litet af hvarje och har ett städadt skick.»

»Men du är väl ohyggligt bunden, och att vara borta någon afton är väl omöjligt?»

»Mindre bunden nu än förr. Nu kunna vi stänga vår dörr och vara säkra för invandringar. På dagen, då Annie är i skolan, följer Nils mig ut, och när Rudolf är med på långvandring, så tar han sin trötta pys på armen emellanåt.»

»Här i Stockholm?! Och det finner han ej genant?»

»Nej? Han är stolt öfver sin miniatyrrupplaga, hvisskar han till mig. Och äro vi borta eller på teatern, så får Nils flytta till faster Louise, som

skaffat en egen liten säng åt honom och för hem honom på morgonen, när hon går till sin befattning på banken. Hon säger, att hon åldras så, när Nils icke varit hos henne på en tid.»

»Men för att nu riktigt utfråga dig, är du ej rädd?»

»Nej, säkerhetsläset, som vi hafva hvar sin nyckel till och dessutom en deponerad hos faster Louise i händelse af oberäknad igenstängning, gör mig så lugn man kan vara i denna ofullkomliga värld, och så må du tro, att Brana är en vaksam dogg, den ingen gärna trotsar. Dessutom hafva vi elektrisk ringledning till världens, om något oförutsedt skulle inträffa. Annie är nu 13 år och öfverträffar mamma i omtänksamhet i mycket, ehuru hon lyckligtvis också kan vara barnsligt glad och oförvägen dessemellan. Du förstår, att största vinsten af allt detta är att slippa se missnöje och höra knot samt att få baka sitt sköna bröd hemma, som jag gör, när ärter och fläsk om torsdagarne kokas, så att ugnen därpå blir varm, ty sparsamt få vi ju lefva. Kinkiga på mat äro vi så till vida, att potatisen skall vara af god sort och lagom kokad, sillen lagom urvattnad och med ett ord hvar sak i sitt slag gälla det mesta den kan, hvilket Kristin djupt föraktade, ty nog kunde hon laga fin mat, men att hvardagsmat skulle lagas fint och läggas upp väl, det tyckte hon var »kitsligt» att fordra.»

»Och så kokar du kaffet på denna lilla fina apparat?»

»Ja, den misspryder ju ej förmakbordet. Rudolf är road af att styra med kokningen i den efter middagen, medan han röker sin cigarr.»

»Men diskningen då?»

»Den hafva vi också förvandlat till ett nöje. När pappa aktar på kaffeflaskan, ställa Annie och jag ner diskarna i en stor balja med vatten, hvori lägges litet soda, och där få de stå, tills vi sedan finna lämplig tid att skölja dem i varmt vatten och ställa dem i tallriksstegen, där de genast torra, och så när allt annat är i ordning, polera vi dem med en torr handduk och duka så bordet till nästa måltid, hvarefter vi äro lediga till hvad arbete eller förströelse aftonen kan bjuda på.»

»Men bäddning, som är ett så ledsamt göra?»

»Medgifves? Men lyckligtvis ligger sängkammaren så, att den kan afstängas från våningen och sängarna ej behöfva »bäddas upp», utan efter vädringen ordnas för natten, med ett hvitt täcke öfver. De äro då så friska och dammfria.»

»Hvilken besparing detta måtte medföra!»

»Ja nu, fast i början många utgifter gjordes för att få allt ändamålsenligt ordnad. Annie har sin lön och vänjer sig så småningom att använda den förståndigt till sin toalett, ehuru många misstag blifvit gjorda, innan hon fått blick för, att det ena måste passa till det andra, och att enkelhet i allt blir det bästa och smakfullaste. Hon har också börjat sortera sitt umgänge, sedan hon har på sitt ansvar att emottaga och förplåga dem, och aldrig frågar hon nu: Mamma hvad ska' vi göra. »Du bjuder aldrig Signe v. F. nu mera?» sade jag en dag. »Nej, vet mamma, när jag frågade henne, om ej plättarna voro goda, som vi bakade, då hon sist var här, sade hon: 'äh-jo, men glace är bättre!' Det var ohöfligt tyckte jag, och det är bäst hon går dit hon får glace då!» »Du sade väl ej detta?» »Nej, inte vill jag öfverträffa henne i att vara oartig.»

»Hon ser riktigt treflig ut din Annie. Så vaken och så retirée på samma gång. Nu förstår jag till punkt och pricka, hur olyckshändelsen kunde skapa trefnad; men det stackars föremålet därför?»

»Hon blef snart, och fullkomligt, frisk samt är nu på hotell, där hon får laga fin mat, så att historien fick ett lyckligt slut på alla händer.» A. M.

»Fridsdufvor».

Äter några ord om våra nyårskort.

Låt oss nedlägga våra vapen i striden emot nyårskorten, dessa små flingor, hvilka som fridsdufvor flyga emellan människor i midvintertid, då den själ och hjärta värmande solen döljer sig och man hotas att gripas af kyla, kanske både andlig och lekamlig.

»Våra gamla», de som under ett långt lif samlat flere vänner eller bekantskaper, än de mäktat att medels direkta nyårshälsningar med-

delas sig med — deras namn väcka vår vördnad, äfven då vi se och emottaga dem från tidningens spalter som en nyårshälsning.

Lätt förklarligt är äfven, att pressens och litteraturens stormän skola föredraga att på nämndt sätt sända sina nyårsvälönskningar, de som ha att vända sig till ett kanske öfverskådligt antal af umgängesvänner eller mer och mindre flyktiga bekantskaper.

Men så ha vi allmänheten, den glada, goda, hederliga allmänheten, som håller på gamla traditioner, ja älskar dem, äfven när deras samvete säger, att det är stygt af dessa samma gamla traditioner att, så att säga, vilja sätta krokben för unga lifaktiga postverket och, att nära nog, om ock blott för ett ögonblick, få det att stupa.

Den där sorglösa allmänheten, som vet att det öde, som väntar de prydliga små korten, inte är det allra bästa, att de kunna hamna i soplåren ja, komma i elden och mycket illa till.

Men så går det ju ock med julgranen. Jag känner någon, som själf söndersågar den inne i rummet och som, när det är tjugonde dag Knut och andra »dansa julen ut», stänger in sig och af julgranens barr och grenar i kakelugnen anställer en autodafé.

Annars kastas ju äfven julgranen gemenligen på sopbacken, oakadt den en gång spridit glädje och gifvit oss den äkta innerliga julstämningen.

När de små korten komma flockvis eller i buntar storma emot oss — ljuder det ej som en kör af: »Godt nytt år!» — Man är icke bortglömd! Man har vänner, vänner som i minnet sökt upp en, och hvilka, långt före det lilla kortet, gjort sitt nyårsbesök och upplifvat en gammal vänskap eller bekantskap.

Låt den goda viljan med tusen millioner »Godt nytt år» flyga ut kring land och stad och tvinna osynliga, men starka trådar mellan människohjärtan! Låt de små nyårskorten få blifva ett af medlen!

Laura Fitinghoff.

Minnesvården.

Rätt ofta jag på promenader
med mina flickor mig beger:
så gärna följa de sin fader,
så glad jag dem vid sidan ser;
så glad med en i hvarje hand
jag hör dem växelvis ibland
meddela både fröjd och smärta
till ett förtroget fadershjärta.

En solig vårdag det nu hände,
att till en vacker kyrkogård
i middagsstunden vi oss vände;
vi sågo mången minnesvård
af marmor och af hård granit,
hvarpå man nedlagt mycken flit
och konst och penningar och möda,
att vittna om bortgångna döda.

Men sådant ser man alla dagar,
och därför blir man van därvid;
man hvarken gråter eller klagar,
man hälsar knappt helt tyst: »Guds
frid!»

Men plötsligt ibland gröna blad
framskymtade en enkel rad —
vi tego, sågo på hvarandra;
vi hörde upp att framåt vandra.

Och ögat fuktades, och kinden
blef af en inre känsla röd;
det hjälpte icke oss, att vinden
en vårlig svalka vänligt bjöd.
Hvad var det, tror du, som oss så
i hjärtat grep, hvad stod det då
på hvita minnesvården stilla? —
Det stod helt enkelt: Pappa lilla.

G. H.

Sällskapslifvet i yttersta västern.

Måhända drager ett halft skeptiskt löje öfver edra läppar, min ärade läsarinna, då ögat faller på ofvanstående rubrik. Kan man verkligen tala om ett sällskapslif därute i den yttersta västern bland de råa och obildade pioniererna för den amerikanska kulturen? Jag kan på denna fråga svara både ja och nej. Menar ni med sällskapslif ett finlipadt, formfulländadt umgänge mellan herrar och damer i eleganta toaletter, samlade kring ett lukulliskt dukadt bord eller njutande af en efter alla konstens regler exekverad musik — då har ni intet att finna däraf i Amerikas vildmarker; men är ni trötta på vårt eget societetslifs anspråksfulla, stereotypa former och söker något nytt, friskt och stimulerande, utan anspråk, men också utan råhet, så följ mig på en liten blitxtur i fantasiens gondol till yttersta hörnet af Förenta Staternas ofantliga landområde, till den nybildade staten Washington vid norra Pacifickusten. Där, i den lilla staden Winlock, skall jag introducera er i en nybyggaresociété och visa er, hur man idkar sällskapslif in the far, far West.

Winlock är en liten sågverksstad med 500 invånare, belägen vid en järnvägsstation midt i en uthuggning i urskogen. Jag har med flit valt detta samhälle och förbigått de stora städerna för att visa er västerns sällskapslif i sin mest primitiva och intressanta gestalt. I staden finnas två kyrkor, den ena tillhörande baptisterna och den andra metodisterna, tidning, skola (som förestås af två mycket vackra, unga misses), hotell och åtskilliga affärsmän. Man finner således där liksom i svenska småstäder en ledande societet, bestående af s. k. ståndspersoner, men Winlock har den egenheten, att denna societet på intet vis är afskild från samhällets öfriga lager. Tvärtom blanda sig vid baler och andra tillställningar präster, affärsmän, arbetare, damer af alla åldrar och klasser i broderlig samdräkt. Och hvilken god ton råder icke det oakadt! Man hör aldrig svordomar eller oanständigt tal, ser aldrig någon ta sig för mycket till bästa eller på något sätt förgå sig mot det passandes lagar (hvilka dock, inom parentes sagdt, äro väsentligt olika dem, som råda inom vårt societetslif); hvar och en, han må nu komma direkt från hyfvelbanken eller bankkontoret, uppför sig som en gentleman och respekteras som en sådan.

I denna aflägsna vrå af världen har man ett starkt utpräglat intresse för sällskapslif. Herrarne nöja sig icke med att i butikerna — sommartiden sittande på trappan och vintertiden på stolar i en krets kring eldstaden med fötterna på kaminen, som de öfvergjuta med tobakssaft — diskutera tidningarnas nyheter och damerna lika litet med småpratet om dagens *on dit* vid tillfälliga visiter i hemmen. Minst en gång i veckan måste man samlas på en större tillställning för att riktigt njuta af sällskapslivets fröjder, det är vid dessa tillfällen västerns egendomligheter framträda.

Då enskilda familjer i allmänhet sakna råd och utrymme att göra stora bjudningar, har man hittat på den utvägen att samlas i skolsalen eller hotellet; dessutom har man naturligtvis under den vackra årstiden utflykter i det gröna, *picnics*, som lifigt frekventeras. Det skulle vara nog så intressant att skildra en af dessa utflykter af Winlocks ungdom, då herrar och damer sitta upp på sina liffiga *ponies* och rida i karrier öfver obanade vägar, för att slutligen göra halt på toppen af någon vacker kulle och intaga en frugal *dinner* ur medhafda matsäckskorgar, men jag måste denna gång inskränka mig till att berätta om aftenunderhållningen i skolsalen. I spetsen för denna står Mrs Smith, baptistpastorns i hela staden utomordentligt populära fru. Här som i andra västerns städer går baptistkyrkan i spetsen för det finare sällskapslivet. Den amerikanska baptistkyrkan (hur olik vår egen!) nöjer sig icke med att genom en söndagspredikan tillgodose församlingsmedlemmarnes religiösa behof; den har äfven gjort till sin uppgift att söka förädlande inverka på sällskapslivet samt genom föredrag öfver ämnen af allmänt intresse, ofta i den humoristiska genren, genom samkväm, fester och teatertillställningar (ty äfven sådana af oskyldig art gifvas, t. o. m. i kyrkorna), höja den allmänna umgängestonen och bilda en hälsosam motvikt till guldkrogarne och varietéerna. En amerikansk baptistpastors fru har det ingalunda lätta kallet att stå i spetsen för denna senare del af kyrkans verksamhet. Hon är därigenom själfskrifven ledarinna af den bättre societeten, och på hennes älskvärdhet och umgängestalang beror i hög grad hela samhällets trefnad. Mrs Smith är en idealisk pastorsfru och hela Winlocks goda genius. Hon har ett ofantligt bestyr att anordna festliga tillställningar och ständigt hitta på nya *attractions*. Hennes uppfinningsförmåga är också något utomordentligt. En dag tillkännager t. ex. *the Winlock Pilot*, att hela stadens ungdom är hjärtligt välkommen på en *Grand Basket-Feast*, gifven af *the Baptist-Church* i stora skolsalen. Ingen entré tages. *Basket-Feast* betyder ordagrant »korg-fest», och mina ärade damer undra säkert, hvad festligt det kan ligga i det mindre väl anskrifna ordet »korg». Ja, följ med, får ni se!

Den stora, luftiga skolsalen är vid 7-tiden på lördagsaftonen fylld af en talrik skara unga män och kvinnor, de flesta väl klädda, en och annan emellertid i arbetskläder, som han icke hunnit byta om. Salen är vackert dekorerad med grönt och band i amerikanska färger. I fonden är en pulpet uppställd och i denna uppstiger nu *Rev. J. Smith* och håller ett litet humoristiskt med anekdoter späckadt föredrag, som emellertid icke saknar sina ampra moraliska

lärdomar. Efter detta, som hälsas med lifliga applåder, vidtaga olika slags sällskapslekar, tills klockan blir omkring nio. Jag glömde att nämna, att hvarje besökare redan vid inträder på det hjärtligaste mottages af Mrs Smith och presenteras för dem, han möjligen icke känner. Nu följer aftonens *clou*. Hvarje dam har medfört en liten korg med supé för två personer. I korgen finnes äfven en devis, innesluten i ett försegladt kuvert. Alla korgarne inpackas i en stor låda, och denna »julklappskorg» inbäres nu och ställes vid pulpeten. Auktion utlyses. Pastor Smith för klubban med aldrig sinande humor och slår bort den ena korgen efter den andra. Endast herrar bjuda på dessa, och stundom dyrkas priset upp ganska högt, t. ex. då auktionisten förklarar, att korgen är ovanligt tung, eller att den »luktar rysligt godt» eller dylikt. Så snart auktionen är slut, bryter hvarje herre det förseglade brevet i sin korg samt går fram till pulpeten och läser upp devisen. Den unga dam, som är ägarinna till densamma, måste nu gå fram och inbjuda den lycklige innehafvaren på en liten supé på tu man hand — d. v. s. supén intages af de två gemensamt någonstädes i en vrå af den stora salen. Man kan tänka sig, hvilka angenäma öfverraskningar det stundom blir, då en ung förälskad man får intaga supé ur samma korg som sitt hjärtas utkorade! Efter supén fortsättas lekarne till framåt elfva. Inkomsten af auktionen tillfaller kyrkan eller något välgörande ändamål.

En annan ganska lustig idé ligger till grund för *the 5 cent-a-pound-entertainment*, som afhållas på hotellet en tid före jul för att skaffa medel till baptisternas stora julfest. Detta slags »underhållning» är i hög grad inkomstbringande och tillgår ungefär på följande sätt: En stund före supén samlas damerna i ett särskildt rum och öfverenskomma där om bytning af namn. Då herrarne sedermera bjuda upp till supén och föra sina damer ned i matsalen, finna de där matsedlar lagda på hvarje kuvert af det dukade bordet. Till höger om sitt eget kuvert öfverraskas hvar och en att finna icke den dams namn, som han bjudit upp, utan en helt annans — den dams, med hvilken hon i hemlighet bytt namn. Den bedragne gentlemanen måste hålla till godo med den bordsgranne han fått och till på köpet betala hennes supé. Men detta är icke allt. Efter supén vägas alla damerna, och hvarje herre måste betala 5 cent för hvarje *pound* hans dam väger öfver 100 *pounds* (däraf hela tillställningens namn). Det påstås, att damerna vid dessa tillfällen anse som en hederssak att äta så mycket som möjligt. Naturligtvis veta herrarne om sveket på förhand, och aldrig visa de en sådan ifver att bjuda upp de *fulaste* flickorna, som vid dessa tillfällen. Lyckligtvis äro männen alltid till antalet öfverlägsna, så att den, som ej har råd, kan draga sig ur spelet genom att låta bli att bjuda upp.

Julfesten är en stor högtidlighet och frisas vanligen i kyrkan med mycken ståt. I stora granar hänger man upp presenter, som af pastorn nedtagas en efter annan och öfverlämnas till den lycklige, hvars namn den bär. I synnerhet ihågkommas barnen vid dessa tillfällen, men äfven de äldre äro icke bortglömda. Sång, musik och föredrag höja feststämningen, hvilken dock icke bär någon speciell julprägel och alls icke återför tanken till julfesterna i gamla Sverige.

Mest egendomlig af aftenunderhållningarna i Winlock är den s. k. *spelling-night*, »stafningskväll» som det skulle heta på vårt språk. Stora och små äro närvarande vid dessa tillställningar, som åtnjuta stor popularitet. De deltagande dela sig i två partier, »hvitt» och »rött», samt ställas upp utefter väggarna, så att de bilda en enda stor ring kring hela skolsalen. Fem eller sex utvalde, som äro särskildt skickliga att stafva, gå omkring och utdela ord med ledning af en ordlista. Är det någon, som icke kan stafva ett ord, vänder sig »stafningsmästaren» till den i ordningen närmaste; kan icke heller han, till nästa o. s. v. Den, som stafvar rätt, får gå förbi alla, som ej kunnat. På detta sätt uppstår en rörelse rundt salen. Vid pulpeten sitter en domare och antecknar hvar och en, som passerar förbi. Det parti, som vid tillställningens slut fått de flesta poängen, inbjudes af det andra på supé, och den bästa af alla, »stafnings-kungen», erhåller ett pris.

Tack vare detta egendomliga nöje, finner man i fjärran västern ofta en förvånande skicklighet att stafva det i detta afseende så kinkiga engelska språket. Jag skulle kunna anföra många andra intressanta drag ur sällskapslivet därute, men slutar här, i hopp att mina ärade svenska läsarinnor redan af det sagda skola kunna hämta några fruktbringande idéer. I så fall har alltid något godt följt af denna lilla tripp till *the far, far West*.

Hj. Cassel.

Ur notisboken.

En ny grefve af Wisborg. Prinsessan Bernadotte nedkom den 2 januari med en son. Både den furstliga modern och barnet befinna sig efter omständigheterna väl.

Pensioner åt sjuksköterskor. Sofiahemets nyligen bildade pensionsfond för förtjänta sjuksköterskor har i slutet af nästlidna år från en gynnare emottagit den vackra gåfvan af 10,000 kr., hvilken gåfva helt visst varit så mycket mera välkommen, som denna fond ännu befinna sig i sin första, ringa början och endast genom understöd och offervillighet från allmänhetens sida så småningom kan blifva i stånd att fylla sitt behjertansvärda ändamål att bereda förtjänta, i barmhärtighetens tjänst utslitna sjuksköterskor en betryggad framtid.

»Snorre» firar silfverbröllop. Silfverbröllop firades här om dagen i Gefle i släkts och vänners krets af lektor K. P. Nordlund och hans maka, född Gyllander (som författarinna känd under signaturen »Snorre»). Vid samma tillfälle kungjordes förlofning mellan ingenjören Johannes Lindbeck från Stockholm och fröken Lully Nordlund. Dagen var äfven silfverbröllopsparets förlofningsdag och silfverbrudens födelsedag.

Svensk kvinnoslöjd i Tyskland. Nu, då för hvarje år som går flere och flere tyskar på sina sommarutflykter beresa Sverige, Norge och Danmark för att beundra de nordiska landens sevärdheter och rekreera sig i de sköna naturomgifningarna, har naturligtvis också den germanska världens uppmärksamhet och intresse för dessa länders husflit och konstindustri blifvit väckta. Hitills har man emellertid i Berlin saknat ett tillfälle att göra sig närmare bekant med Skandinavien alster på detta område. Denna brist har blifvit afhjälpt, i det att en svenska, fru *Malm* från Stockholm, vid Potsdamerstrasse 12 A öppnat en skandinavisk konstslöjdbasar, hvilken a

Berlittidningarna skildras som intressant och trots sina blygsamma förhållanden mycket tilldragande. Det är i synnerhet svenska och norska husslöjdsartiklar som utställas.

*

Kvinnlig företagsamhet. Färöarna och isynnerhet Suderö äga mycket betydliga kollager, hvilka man emellertid oaktadt gjorda försök hittills icke lyckats på ett praktiskt sätt tillgodogöra sig. Försök hafva gjorts under århundraden både af danskar, norrmän och engelmän. En bland de senaste af dessa har varit en svenska, fröken von Post, som har satt till en liten förmögenhet på förnyade undersökningar af vetenskapsmän och ingenjörer. Hon har slutligen trätt i förbindelse med en fransman, markis de St Yves, som nu har tagit saken om hand och bildat ett aktiebolag i syfte att tillgodogöra sig i kollagren.

*

Stor konstnärsfest kommer att hållas i Industripalatset härstädes den 18, 19 och 20 dennes, och förberedelserna därtill bedrifvas nu med mycken ifver. Efter all sannolikhet varder denna fest en af de mest storartade samt också en af de allra nöjsammaste, som någonsin förekommit i Stockholm. De biträdande krafternas uppfinningsförmåga, smak och konstskicklighet äro därför en borgen. Icke blott härvarande, utan äfven på andra orter inom och utom Sverige boende konstnärer lämna bidrag till den storartade tombola, som är förenad med festen.

Programmet kommer att få ungefär följande utseende:

Festuertyp: prolog; lefvande grupper; stort orientalistiskt festtåg med elefanter, kameler, strutsar m. m.; spansk dans, ackompanjerad af ett mandolinkapell; gubbar för dagen, humoristisk framställning med musik; sång med gitarr af flere.

I smårummen äro arrangerade en osteria, en atelier, en österländsk gata, hvarst många sevärdheter finnas.

Rundt omkring läktaren en präktig rundmålning af Grabow, utförd efter en skiss af Kallstenius.

I lokalens centrum är uppbyggd en estrad under en morisk kupol. Härifrån förevisas grupperna m. m.

*

En berest dam gästar för närvarande Stockholm. Det är en ung norska, fröken Astrid Næss, som nyligen anländt hit efter ett kort besök i sitt hemland.

Fröken Næss, som är född i Bergen, har i omkring ett års tid vistats i Japan, dit hon begifvit sig ensam, drivnen af en okuflig åtrå efter det märkvärdiga öriket vid Österns portar. Under sitt vistande därstädes har hon, tack vare inflytelserika förbindelser, genomrest landet i olika riktningar och har äfven haft den förmånen att motagas i det kejsrerliga hofvet. Åtterresan hit från Japan skedde öfver Stilla hafvet och Amerika, hvadan fröken Næss är en af de antagligen mycket få skandinaviska damer, som gjort resan jorden rundt. Helt säkert har ingen gjort det som hon: alldeles ensam.

Fsöken Næss höll efter sin hemkomst ett föredrag om Japan i Geografiska sällskapet uti Kristiania — den första kvinnliga föredragshållerska, som därstädes uppträdde. Hon skall äfven vid härvaranda Geografiska och Antropologiska sällskaps sammankomst den 18 dennes hålla ett föredrag om sina intryck från detta land.

Fröken Næss, som är endast några och tjuu år gammal, återvänder härifrån till Norge, hvarefrån hon omedelbart fortsätter resan till England och därefter tillbaka till Japan, som hon anser vara det intressantaste af alla jordens länder. Hon skall denna gång äfven göra en längre resa i Kina.

Teater och musik.

Kungl. operan har under den gångna veckan haft ett mycket omväxlande program upptagande »Leonora», »Romeo och Julia», Gustaf-Adolfs-tablerna och »På Sicilien», »Advokaten Pathelin» och »Orfevs» samt nu senast Bellinis opera »Norma»,

för hvars återupptagande k. operans direktion förtjänar den musikaliska allmänhetens tacksamhet. Titelpartiet sjunges af fru Östberg och Adelgisas parti af fröken Labia. Pollion och Orovistus återgifvas af hrr Brathost och Söderman. Vi återkomma till den intressanta reprisen.

Södra teatern har återupptagit det bekanta féerilustspelet »Fru Hin» af *Meilhac* och *Mortier*, hvilket för ett eller annat år tillbaka gjorde så stor succés med fru *Anna Lundberg* i titelrollen. Denna har nu öfvertagit af teaterns unga favorit, fröken *Lindzén*, hvilken tack vare en mångsidig och harmonisk förening af flere intagande talanger: ett graciöst och friskt spel, en klokken liten stämma, charmant dans och gynnsam apparition — nå, det sista får väl icke precis räknas till talangerna! — nu hvarje kväll fyller publiken med förtjusning och den lilla salongen med dånande bifall. Hon kommer oss nästan att glömma *Anna Lundberg* — så obeständiga äro vi — och däröfver kan lilla fröken *Lindzén* vara både stolt och nöjd.

Af de gamla rollnehafvarne åter ses med nöje hr *Hirsch* som *Nick*, den infernaliske ministern för den allmänna korruptionen, och hr *R. Wagner* som den illa utsatte notarien *Donder*. Bland de nya må framhållas fru *Lambert* som grefvinnan *Pamela Crispi* samt hr *Lambert* och fröken *Paldani* som ett mycket lyckadt och mycket menlöst par ur *Innocentiasocieteten*. Den granna dekorativa ramen gjorde sig ännu briljant; ensembler, grupperingar och danser gingo med fart och kläm. Fru *Hin II* bör kunna motse en tids hugnesamt regentskap.

Vasateatern har gjort en ovanlig, nästan oväntad framgång med sin »*Fatinitza*», som gått med pukor, trumpet och fyllda salonger nu ett tjugotal gånger. Och det är intet dåligt spel med en så gammal trumf. Lif och glädje är det också i framställningen, så att succésu är välförtjänt. Varm rekommendation till alla operettvänner!

Fru Lotten Dorschs på grund af hennes sjukdom uppskjutna matiné å K. operan är numera bestämd att gifvas tjugondag, den 13 dennes. Programmet upptager, som förut nämnts, komedien »*Sällskap*», där man har tråkigt; hvarvid medverkar större delen af dram. teaterns förnämsta krafter. Den framstående skådespelerskan återgifver sin gamla roll hertiginnan de *Reville*. Hon utför därjämte sömngångarscenen ur »*Macbeth*».

Auliska kvintettens tredje kammarmusiksoaré äger rum å vanligt ställe i morgon lördag.

Konstnärsfamiljen Knut Ekwall gifver matiné i Berns salong om söndag.

Tre populära musikafnär komma att under innevarande säsong gifvas af de båda framstående pianisterna *Vilh. Stenhammar* och *Knut Bäck*. Vid dessa trenne intressanta musiktillställningar, som omfatta en *Bach-Beethoven*afton, en *Schumann*afton och en *Brahms*afton, medverka så framstående förmågor som grefvinnan *Math. Taube*, fruarna *Edling* och *Sterky*, hr *O. Lejdström* m. fl.

Oupplösliga band.

Novell för Idun

af

Sylvia.

(Forts.)

»En familjemedlem hör i alla fall inte till omöjligheten,» skämtade tant. »Det återstår för oss således endast att önska er en lycklig resa. Låt oss göra det i ett glas vin... sannerligen är jag inte så medtagen, att jag väl behöfver något stärkande... Kära Ella, bed Lova servera oss,» tillade hon, och efter ömsesidig presentation förde hon vår nya bekantskap in i förmaket.

»Wollert,» sade tant, som efter att en sekund ha tittat upp i taket nu stirrade på den unge mannen. »Jag kände ett kammarråd Wollert som...»

»Det var min far...»

»Och nu skall hans son...» hon afbröt sig, och hennes hand darrade en smula, då

hon fattade sitt glas. »Ödets växlingar äro mångahanda... Uppriktigt sagdt, så var det inte utan att er far smått adorerade mig,» tillade hon med ett litet leende och en grandessa, som var henne egen. »Vi träffades ofta ute i societetslivet... i promenadpolognäsens var han ständigt min kavaljer, och han uppvaktade mig ofta med charmanta buketter. Men sedan så...» hon tystnade och lämnade oss i okunnighet om hvad som sedan följde.

»Det var emellertid riktigt roligt,» återtog hon efter en paus. »Riktigt roligt att få träffa en af hans söner. Er far blef gift med en fröken *Tranehjelm*, vill jag minnas... Hvad säger hon om er tillämnade?...»

»Hon säger ingenting... hon är för länge sedan gömd i mullen. Min bror och jag äro de enda som...»

»Då är ni ju så godt som ensam,» inföll tant. »För att ni under er korta vistelse här inte helt och hållet skall sakna ett hem så... ja, titta emellanåt in till oss,» tillade hon och, måhända med hans far kammarrådet i tankarne, med större välvilja, än den hon i allmänhet visade mot främlingar.

Och på det sättet var det som *John Wollert* blef hos oss en nästan daglig gäst.

Tillsammans med honom hade de långsamma timmarna gått något fortare, och jag hade hoppats, att allt skulle fortgå i samma lugna och angenäma stämning, tills han för alltid lämnade oss, och sedan skulle han lätt nog glömma.

Glömma? En känsla af beklämning sammanpressade mitt bröst, och jag får sanningsenligt erkänna, att mina tankar icke längre hängde fast vid *John Wollert* samt det bryderi, hvare han försatt mig.

Hvad gällde för mig alla förklaringar i världen? Jag var ju fästad vid en annan och framtiden...

»*Gabriella*,» ropade min tant. »Låt det inte dröja för länge, innan buffeten blir ordnad... du skall sedan spela lite för oss... fru *Holtermans* är så förtjust i *Beethoven*.»

Motvilligt reste jag mig. Fru *Holtermans* musikaliska underhållning hade jag helst skjutit upp till en annan gång.

»Fröken glömmar ju en drufklase och af den sorten är det inte för många,» sade en moraliserande röst. »Men att spara på sockret skadar inte... tag för all del inte mer än hälften i skålen,» fortfor stämman bakom mig — ty mer än en person kunde omöjligen icke vända sig i den här lilla afplankningen — hvarpå det muttrades något om »onödigt öfverflöd», en anmärkning, som troligtvis härledde sig däraf, att den talande var noggsamt invigd i alla de detaljer, hvilka tillhörde vårt debet och kredit.

»Nu är det färdigt, Lova,» sade jag och lämnade fri passage åt vår trotjänarinna.

Klädd i svart och med hvitt förkläde trippade hon snart förbi mig och såg därvid så lugn och sansad ut, som om hon från väl-försedda handkammare och källare endast behöft hämta de delikatesser, hvilka mest kunde behaga våra gäster. När hon på detta sätt, kanske icke utan stolthet, bar framför sig den gamla silfverbrickan med dess skålar af samma metall, kunde man svärigen ana, att hon i nästa sekund med uppskörtad klädning skulle stå vid spiseln för att med en kokerskas ifver härskllystet svänga omkring vispar och slevvar, medan hon återigen i ögonblick af behof uppträdde som vår kammarrådfru mild som en västanfläkt. Hon var rent af oersättlig för att tant skulle kunna representera en smula, och vår Herre vet bäst, huru

Tandläkare dr Geo. Forssmans
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya preparat för tändernas vård:

vi skulle varit utrustade i toalettväg, om hon ej hade funnits. Jag får erkänna, att den pikanta dräkt jag bar med dess koketta snitt var den ärbara jungfru Lovas uppfinning och verk.

Midt under min något förvirrade själsstämning föll mig ovillkorligen i tankarna hennes många särskilda egenskaper, ty där jag följde henne i spåren kom fru Holterman emot mig och hviskade förtroligt fattande min arm:

»Er klädning, fröken Hägerklo, är charmant. Ni måste lämna mig er sömmerskas adress,» härvid synade hon mig uppifrån och ned. »Jag har fått bref från Ada,» fortfor hon, utan att afvakta svar, hvilket hon sällan gjorde. »När som helst kan jag vänta henne hem. Jag är säker på, att ni och min dotter bli goda vänner... Åh, så hon roat sig i Marstrand! De sista veckorna har hon varit invald bland direktionen för 'nytt och nöje'.»

Med den värda damen hade vi under sommarens lopp formerat bekantskap. Till en början hade vi träffats vid samma badtimmar och sedan ofta mött hvarandra i societeten, där hon på intet sätt »dolt sitt ljus under ena skepp», utan klart nog låtit det belysa förhållanden, som försatt henne i en rik änkas behagliga och sorgfria existens. Då hon nu förkunnade Adas triumfer, höjde hon sitt hufvud och betraktade mig med ett leende.

»Ja, det var en idé af Ada och mig,» fullföljde hon, »att vi skulle resa åt hvar sitt håll. För min del är jag inte missbelåten, ty det förskaffade mig nöjet af vår bekantskap. Vi skola tillsammans ha ytterst angenämt,» tillade hon med en liten nick, en försäkran, som hon aldrig nog tyckte sig kunna

upprepa. Det var nämligen med dessa ord, som hon ifrigt hade sökt att få tillhöra vår umgängeskrets, hvilket omsider också icke förvägrades henne, då hon i sina något bulersamma utgjutelser också förstod att inför min tant lägga i dagen den djupa vördnad hon hyste för våra anor och ärorika förfäder.

»Hvad säger ni, om vi i vinter skulle ställa till några sällskapsspektakler?» fortfor hon. »Om de komma att gå bra, kunna vi ge en föreställning för välgörande ändamål... Det finnes så mycken nöd och så mycket elände, min söta!» Och hon skakade full af medkänsla sitt hufvud samt knaprade på några konfektyrer, hvarpå hon alltjämt språkade om det ena ämnet efter det andra. Under det jag lyssnade en smula förströdd, kom jag att se bort till John Wollert, som vid ett af spelborden stod bakom min tants stol.

Uppriktigt sagdt, såg han icke särdeles lycklig ut efter den förklaring han nyligen dristat sig göra. Kanske hade jag med en viss omildhet halkat ur hans armar. Jag tror det nästan — hela min lufsuggift hade ju hittills varit att uppföra mig comme il faut — och jag kunde ju icke annat än misstycka den frihet, hvarmed jag nyss blifvit behandlad.

»Men jag skulle ju få höra lite musik,» ropade nu fru Holterman.

Var det ordet »musik», som bragte mitt inre i en viss harmoni och kom mig att glömma all oro och förtret? Måhända. Ty med en plötslig känsla af ungdomslust närmade jag mig pianot och började med yrande fart en wienervals, som jag utförde med så mycken verv och aplomb att den gamle öfversten vid spelbordet applåderade samt kanske drömde sig ung på nytt.

»I kväll kan jag endast utföra dansmusik,» förklarade jag skrattande, men fruktat att fru Holterman fann en viss tarflighet såväl i föredraget som åtföljande applåder.

John Wollerts ansikte hade klarnat upp, hans blåa ögon hade rent af fått en skimrande glans, men om han inbillade sig att de sprittande melodierna skulle föreställa ett slags hoppfullt svar på de ord han hviskat, så misstog han sig. På de orden kunde endast följa en brytning emellan oss, såvida han envisades att taga på allvar, hvad som endast vore en dårskap.

Tills vidare ville jag undvika allt närmande. Måhända skulle därigenom alla förklaringar bli obehöfliga, hvilket å ömse sidor vore det angenämaste och klokaste. Jag hängde mig därför som en kardborre vid fru Holtermans sida och, då hon öfvertog öfverste Adlers kort, blef hon det skyddande värn, bakom hvilket jag förskansade mig.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Henrika Hagdahl; af Johan Noråling. (Med porträtt). — Den förstfödde; af A. G. — En beakännelee; för Idun af Jane Gernandt-Clains. — En rationell städning af våra bopningsrum. — Följderna af ett olyckstall; af A. M. — »Fridsdufvor»; åter några ord om våra nyårskort af Laura Fitinghoff. — Minnesvärden; poem af G. H. — Sällskapslivet i yttersta västern; af H. Cassel. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Oupplösliga band; novell för Idun af Sylvia. (Forts.). — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge.*

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

för Idun af »Ova».

När drifvan höljer den frusna jorden
Och markens blommor sig lagt till ro,
Då är hvad bildats af dessa orden
Helt nära dörren, om ni vill tro.
Vill då man artig och sirlig vara
Man får på hälsningar icke spara;
Visiter göras i tusental,
Och ofta bjuds på supé med bal.

Ja, så är lifvet se'n långt tillbaka
Och blir väl kanske en tid ännu.
De arme ofta få bröd försaka,
I guld och siden kläds rik mans fru.
Då visdomsfrukter en »tös» dig bjuder.
»Köp mina äpplen», från läppen ljuder,
Och följden blir, som man lätt förstår,
Du köper »Idun» för detta år.

Af delar tio jag bildad är,
Och kan det nöje dig gifva,
Så hjälp mig söka, du finner här,
Hvad med man stundom plär skriva.
En mindre vindpust, en långsträckt
höjd.

Hvad hvarje landtman bör göra
För att med årsväxten blifva nöjd,
Och hvad till julmat plär höra.
Ett hederstecken för kämpe båld.
Namn, feminint, uppå hunden.
En vara lättast på sommarn såld,
Hur den ej är, som är bunden.

Säg, hvad fick pysen då han var lat?
En dryck. Ett rinnande vatten.
Hvad alstrar vrede och ofta hat?
Ett husdjur ej släkt med katten.
Hur nämns de hårstrån jag än har kvar?
Hvad man på stolar bör finna.
Och så en tillställning fin och rar,
Där vin ur bägarn plär rinna.
Hur dagakaren ej vara plär,
Och hvad han sällan får äta.
Säg, hvad är farligt då isen bär?
Nödvändig sak för att meta.
En fisk. Ett mansnamn. En pärla klar,
Som sparsamt visa man borde.
Säg, hur var grisen? Hvad då han har.
En blandning glasmästarn gjorde.
En myt. Ett tidsmått. Ett mindre tåg.
Hvad Märten Luther lär skrifvit.
Hur blef linialen, som ojämnt låg?
Och hvad mormonerna blifvit.
En hederstitel. Ett troll i skog.
En len. Ett smeknamn. En mössa
(bör vara Z nu vet ni nog).
Hvad finnas bör på en bössa.
Hvad ej är roligt att vara, när
Man står i kö. Nämna nu bara
Hvad till fiolen begagnas plär.
Ett adjektiv, sky kan vara.
Musikterm. Stenart. Och hvad står
kvar,

Om du drar två ifrån fyra.
Nog flera delar min »gåta» har,
Men ostämd är nu min lyra.
Till sist jag därför dig önska får
»En fröjdfull jul» och »ett godt nytt år».

Charad.

En gång en gumma vid sin kaffekopp
Fick af herr Jöns, som var mitt *andra*,
höra
Att han det var förutan hopp,
Jag är det *hela*, lytt ditt hufvud opp,
Min son, sa' frun, jag håller på att
göra
Mitt *första*, innan kort skall den du
vet
Mitt *tredje* ge dig i all ärbarhet.

Schackgåta.

Efter hästens gång på schackbrädet. — En och en half vers ur en dikt af Runeberg.

d	y	g	h	j	e	r	m	e	d	m	o	d	d	e	t	e	j	s	a	r	f	u	l	l	t	
s	l	o	g	o	g	o	o	g	o	g	o	g	o	g	o	g	o	g	o	g	o	g	o	g	o	g
t	a	d	e	n	t	a	e	l	h	e	l	k	a	d	t	t	a	p	u	l						
b	l	o	d	f	ö	r	d	e	t	d	e	n	t	a	k	e	n	l	e	r	d	e	n			
d	e	n	e	t	t	d	a	d	t	f	a	n	s	b	r	u	i	k	a	h	j	e	r			
f	o	e	t	t	b	y	g	h	j	e	r	s	t	o	c	e	t	t	a	m	e	n				
t	e	t	a	t	f	r	i	s	k	t	t	e	t	t	a	t	a	n	a	s	t	a	r			
k	ä	r	n	s	t	e	r	s	l	u	v	e	m	a	n	m	e	d	h	j	e	r	a	k		

Kurre.

Kapsel-gåtor.

- 1) Han var illa tåld, ondsinadt som han var. (2 floder.)
- 2) Mögel befanns på väggarna i den håla de bebodde, och ni må tro, deras hem saknade både värme och ljus. (3 tyska floder.)
- 3) Innevarande år är ett bland de bästa på länge i afseende på spannmålspriserna. (Biflod till Donau, flod i Ryssland, vik i Norge)
- 4) Sista förmaningen jag fick var: »Köp inga dåliga saker!» (Stad.)
- 5) Han tyckte ej om barn och katter, nejongon m. m., men vi enades ej om dessa åsikter. (Flod i Italien, gammal tysk stad, stad i Österrike.)
Nilep.

Lösningar.

Charadgåtan: Godt nytt-år!
Länkcharaden: Nyponblomma.
Sifferlogogryfen: Drottningholm; Drott, rotting, rot, ring, moin, din, godt, lo.
Vokalförändringsgåtan: Tall, tull, tyll.
Gåtor: 1) Tiden. 2) Ordet »kort». 3) Kolos.
Tabula magican:

11	6	3	8	1
2	5	9	7	6
2	4	3	7	13
6	10	2	6	5
8	4	12	1	4

PICOTS TVÄTTPULVER »Lessive Phenix» { Klorfritt! Praktiskt! Billigt! 25 guldmedaljer } Säljes i ¼-, ½- och 1-kilo-paket med beskrifning å hvarje paket. Representant för Sverige: Carl R. Matton, Stockholm. **Talrika ombud i landsorten.**